

Sygn. akt: I C 260/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2023 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Ewa Oknińska
Protokolant:	stażysta Alicja Pniewska

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2023 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z **powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko D. N.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej D. N. na rzecz powoda (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwotę 103.141,62 (sto trzy tysiące sto czterdzieści jeden 62/100) zł z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie liczonymi:

- od kwoty 99.704,36 zł od dnia 25 maja 2021 r. do dnia zapłaty,

- oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 3.437,26 zł od dnia 21 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie oddala powództwo,

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 9.565,04 zł tytułem kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

sędzia Ewa Oknińska

Sygn. akt I C 260/22

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank S.A. w W. w pozwie wniesionym w dniu 21 stycznia 2021 r. domagał się zasądzenia od pozwanej D. N. na jego rzecz kwoty 126.750,35 zł wraz z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od kwoty 122.054,36 zł od dnia 25 lutego 2021 r. do dnia zapłaty

i odsetkami ustawowymi za opóźnienie:

- od kwoty 1.096,80 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

- od kwoty 3.599,19 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powód wskazał, że żądana kwota jest należna bankowi z tytułu umowy kredytu nr (...), zawartej w dniu 29 czerwca 2017 r. Pozwana nie wywiązała się z zobowiązania z tytułu umowy kredytu i nie uregulowała płatności. Powód wezwał pozwaną do zapłaty zaległości, a następnie wypowiedział umowę kredytu, z zachowaniem terminu wypowiedzenia, wzywając jednocześnie pozwaną do zapłaty należności. Powód wskazał, że roszczenie stało się wymagalne w dniu 10 października 2021 r.

Niniejszym pozwem powód dochodzi kwoty 126.750,35 zł na którą składają się:

- należność główna 122.054,36 zł,
- odsetki umowne w kwocie 3.599,19 zł
- odsetki za opóźnienie skapitalizowane na dzień poprzedzający wniesienie pozwu w kwocie 1.096,80 zł.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wskazała, że nie kwestionuje twierdzeń powoda zawartych w pozwie. Z powodu trudnej sytuacji w jakiej się znalazła nie była w stanie spłacać kredytu i umowa została wypowiedziana. Wniosła o nieobciążanie kosztami postępowania. Wskazała, że utrzymuje się jedynie z renty rodzinnej w kwocie 1.180 zł. Mieszka u córki, która pomaga jej finansowo. Podała, że jej wiek i stan zdrowia nie pozwala jej podjąć pracy zarobkowej (k. 98- 99)

Horyzont Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. pismem z dnia 15 kwietnia 2022 r. oświadczył, że przystępuje do sprawy w charakterze powoda na podstawie art. 196 § 1 k.p.c. (k. 107, k. 157)

Sąd Okręgowy w Olsztynie postanowieniem z dnia 25 listopada 2022 r. na podstawie art. 196 § 1 k.p.c. oddalił wniosek złożony przez Horyzont Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. (k. 199). Wskazać bowiem należy, że zgodnie z powołanym przepisem Sąd tylko na wniosek powoda może zawiadomić o toczącym się postępowaniu osobę przez niego wskazaną.

Pismem z dnia 26 kwietnia 2023 r. powód (...) Bank S.A. w W. wskazał, że podtrzymuje powództwo w całości (k 219).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 czerwca 2017 r. pozwana D. N. zawarła z (...) Bank S.A. z siedzibą w W. umowę nr (...) o udzielenie N. kredytu konsolidacyjnego, na podstawie której bank udzielił jej kredytu w kwocie 150.000 zł, na okres od 29 czerwca 2017 r. do 25 czerwca 2029 r. Na kwotę kredytu składały się:

- 75.989 zł na spłatę zobowiązań kredytobiorcy,
- 26.401 zł na cele konsumpcyjne kredytobiorcy,
- 37.350 zł na sfinansowanie prowizji z za udzielenie kredytu,
- 10.260 zł na sfinansowanie kosztów ubezpieczenia kredytobiorcy.

Kwota 102.390 zł stanowiła sumę wszystkich środków pieniężnych, udostępnionych pozwanej na podstawie umowy kredytu.

Kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która wynosiła 9,40 %. Oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego było zmienne i wynosiło 14% w stosunku rocznym. Stopa oprocentowania zadłużenia oprocentowania jest równa odsetkom maksymalnym za opóźnienie.

Bank mógł wypowiedzieć umowę kredytu z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku braku spłaty kwot kredytu w terminie ich wymagalności lub niedotrzymania przez klienta innych warunków udzielenia kredytu. Wypowiedzenie umowy dokonywane jest w formie pisemnej pod rygorem nieważności. W następnym dniu po upływie terminu wypowiedzenia umowy kredytu, niespłacona część kredytu wraz z odsetkami staje się zadłużeniem wymagalnym i przeterminowanym, od której bank miał naliczać i pobierać odsetki od zadłużenia przeterminowanego.

(dowód: umowa kredytu k. 25-33)

Pismem z dnia 12 stycznia 2021 r. (...) Bank S.A. wezwał pozwaną do zapłaty w terminie 14 dni zaległości w wysokości 1.589,08 zł, informując jednocześnie o możliwości złożenia wniosku o przeprowadzenie restrukturyzacji zadłużenia z tytułu umowy kredytowej.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 39-40, potwierdzenie odbioru – k. 41)

Bank pismem z dnia 09 marca 2021 r. wypowiedział pozwanej umowę kredytu w związku z niedotrzymaniem terminów płatności rat. Zwrócił się z żądaniem spłaty całości kredytu. Kwota należności wynosiła łącznie 124.277,31 zł, w tym:

- kapitał 122.054,36 zł,
- odsetki umowne 2.191 zł,

Bank poinformował, że w przypadku uregulowania kwoty 6.393,50 zł wynikającej z niedotrzymania terminów płatności rat w terminie 30 dni od otrzymania pisma, wypowiedzenie nie będzie wywoływało żadnych skutków prawnych. Powyższe pismo zostało doręczone pozwanej w dniu 17 marca 2021 r.

(dowód: wypowiedzenie umowy kredytu k. 36, potwierdzenie odbioru k. 38)

Na podstawie ksiąg (...) Banku S.A. stwierdził, że na dzień 6 października 2021 r. figuruje w nich wymagalne zadłużenie pozwanej z tytułu umowy o kredyt gotówkowy nr (...), w kwocie 131.875,60 zł, na którą to kwotę składały się:

- kwota 122.054,36 zł – tytułem niespłaconego kapitału,
- kwota 3.599,19 zł – tytułem niespłaconych odsetek umownych naliczonych od dnia 28.12.2020 r. do dnia 26.04.2021 r.,
- kwota 6.222,05 zł tytułem niespłaconych odsetek za zwłokę, naliczonych od dnia 28.12.2020 r. do dnia 06.10.2021 r.

(dowód: wyciąg z ksiąg banku k. 42, wyciąg z rachunku – k. 45-53)

Powód w dniu 27 maja 2021 r. wniósł przeciwko pozwanej pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym o roszczenie, które dochodzone jest niniejszym pozwem. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w dniu 12 października 2021 r. wydał nakaz zapłaty. Następnie w dniu 18 października 2021 r. doręczono pozwanej odpis pozwu wniesiony w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2021 r. umorzono elektroniczne postępowanie upominawcze wobec skutecznego wniesienia przez pozwaną sprzeciwu od nakazu zapłaty.

(dowód: pozew – k. 79-83, nakaz zapłaty - k. 295 v., potwierdzenie odbioru - 297 v., postanowienie – k. 84)

W dniu 21 stycznia 2022 r. (...) Bank S.A. z siedzibą w W. zawarł z Horyzontem Niestandardowym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności w wykonaniu umowy ramowej z dnia 07.07.2021 r. Na podstawie powyższej umowy Horyzont Niestandardowy

Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. nabył wierzytelność przysługującą bankowi wobec D. N. z tytułu umowy nr (...) z dnia 29 czerwca 2017 r.

(dowód: umowa przelewu wierzytelności wraz z wyciągiem załącznika nr 1 - k. 170- 173)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych sprawy powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o twierdzenia powoda zawarte w pozwie oraz przedłożone przez niego dokumenty. Pozwana nie kwestionowała twierdzeń powoda.

Zgromadzone w aktach dokumenty, w szczególności wyciąg z rachunku umowy kredytowej wskazują, że pozwana nie wywiązała się z obowiązku spłaty udzielonego kredytu. W konsekwencji umowa została wypowiedziana a wierzytelność powoda w stosunku do dłużnika stała się w całości wymagalna.

W realiach niniejszej sprawy powód (...) Bank S.A. w W. zawarł w dniu 21 stycznia 2022 r. z Horyzontem Niestandardyzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W. umowę przelewu, na podstawie, której Fundusz nabył wierzytelność z tytułu umowy kredytu łączącej Bank z pozwaną. Podkreślić wypada przy tym, że cesja wierzytelności nastąpiła po doręczeniu pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. W świetle art. 505³⁷ § 2 k.p.c. jeżeli w terminie trzech miesięcy od dnia wydania postanowienia o umorzeniu elektronicznego postępowania upominawczego powód wniesie pozew przeciwko pozwanemu o to samo roszczenie w postępowaniu innym niż elektroniczne postępowanie upominawcze, skutki prawne, które ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, następują z dniem wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Na żądanie stron sąd, rozpoznając sprawę, uwzględni koszty poniesione przez strony w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

W realiach niniejszej sprawy powód złożył pozew o to samo roszczenie w terminie 3 miesięcy od dnia wydania postanowienia o umorzeniu postępowania. W elektronicznym postępowaniu upominawczym doręczono pozwanej odpis pozwu. Zatem zastosowanie w niniejszej sprawie znajduje przepis art. 192 pkt 3 k.p.c., zgodnie z którym z chwilą doręczenia pozwu, zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy.

Odnosząc się do zasadności roszczenia, wskazać należy, że pozwaną (...) Bank S.A. łączyła umowa kredytu. Z treści łączącej strony umowy wynika, że Bank mógł wypowiedzieć umowę w przypadku nieterminowej spłaty kredytu. Z dowodów w postaci wypowiedzenia umowy kredytu wynika, że pozwana zaprzestała regularnie spłacać kredyt. Zatem istniały podstawy do wypowiedzenia umowy przez bank, gdyż pozwana nie dotrzymała warunków spłacania rat w terminie.

W niniejszej sprawie (...) Bank S.A. naliczył prowizję w kwocie 37.350 zł, która była kredytowana przez bank i doliczona do kwoty kapitału kredytu. W konsekwencji postanowienia umowy w przedmiocie ustalenia wysokości prowizji banku należy uznać za dotyczące świadczenia głównego. Świadczenie to zawiera więc w sobie świadczenia typowe dla tego rodzaju stosunku prawnego. Jednakże w ocenie Sądu wysokość prowizji banku została rażąco zawyżona. Postanowienia umowy w części dotyczącej zobowiązania do uiszczenia prowizji w wysokości przekraczającej 15.000 zł – zdaniem Sądu – należy ocenić jako mające na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych, a zatem jako nieważne. Zgodnie bowiem z przepisem art. 58 § 1 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie zaś z przepisem art. 58 § 3 k.c., jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Prowizja ma charakter wynagrodzenia za dokonanie konkretnej czynności bankowej, jednakże nie w znaczeniu wynagrodzenia za oddanie kapitału do dyspozycji kredytobiorcy (gdyż tę rolę spełniają odsetki kapitałowe), ale wynagrodzenia za konkretną czynność czyli przygotowanie, zawarcie samej umowy i jej obsługa. Takie rozumowanie jest oczywiście całkowicie uzasadnione i odpowiada funkcji jaką przyświeca art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, a dotyczącym pozaodsetkowych kosztów. Każde obciążenie konsumenta musi mieć swoje uzasadnienie w racjonalnych korzyściach dla jednej, jak i dla drugiej strony umowy. Nie może być bowiem takiej sytuacji, aby przepisy art. 359 k.c. i 481 k.c. zakazywały obciążenia konsumenta (w stosunku rocznym) odsetkami w wysokości wyższej niż maksymalne, a jednocześnie zezwalały na obciążenie prowizją, co w niniejszej sprawie stanowi 36,48 % wartości wypłaconej kwoty.

W przedmiotowej sprawie, Sąd uznał, że za wszelkie czynności związane z udzieleniem i obsługą kredytu, a więc przygotowaniem standardowej umowy ze zmiennymi w postaci danych personalnych, wysokości kredytu, oprocentowania, okresu kredytowania, Bank mógł pobrać wynagrodzenie w postaci prowizji. Nadto prowizja winna obejmować wynagrodzenie za przygotowanie oceny zdolności kredytowej pozwanej, nawiązanie kontaktu z klientem, obsługę kredytu. Niemniej jednak w ocenie Sądu kwota prowizji określona na 37.350 zł jest znacznie wygórowana w kontekście tego, że umowa łącząca strony niniejszego procesu jest umową standardową. Dlatego w ocenie Sądu, Bank mógł naliczyć prowizję, jednak nie w wysokości określonej w umowie. W ocenie Sądu winna to być kwota 15.000 zł.

Dlatego, na gruncie niniejszej sprawy należało stwierdzić, że wartość prowizji w zakresie przekraczającym 15.000 zł została określona niezgodnie z treścią art. 58 § 1 k.c., gdyż zmierza do obejścia prawa, (naliczenie tak wysokiej prowizji było związane z osiągnięciem zakazanego skutku, związanego z naliczeniem zysku nie odzwierciedlającego rzeczywistych czynności banku związanych z zawarciem i obsługą kredytu). W związku z powyższym, w ocenie Sądu prowizja za dokonanie czynności udzielenia kredytu i obsługi związanej z jego udzieleniem została obniżona o 22.350 zł.

Mając na uwadze powyższe, wysokość kapitału wskazaną w pozwie należało pomniejszyć o 22.350 zł (122.054,36 zł - 22.350 zł), co dało kwotę 99.704,36 zł.

Od tak ustalonej kwoty należało doliczyć:

- odsetki umowne za okres od dnia 28.12.2020 r. do dnia 26.04.2021 r. w wysokości 2.340,46 zł (okres wynika z wyciągu z ksiąg banku, odsetki naliczono w wysokości 7,20 %, według stawki stosowanej przez bank, co wynika z k. 59- 60 od kapitału wynoszącego 99.704,36 zł);

- odsetki za opóźnienie skapitalizowane na dzień poprzedzający wniesienie pozwu w niniejszej sprawie w kwocie 1.096,80 zł, zgodnie z żądaniem pozwu (skapitalizowane odsetki nie przekraczają wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie).

Łącznie zobowiązanie pozwanej wyniosło 103.141,62 zł.

Z powyższych względów Sąd na podstawie art. 69 § 1 prawa bankowego zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 103.141,62 zł wraz:

- z maksymalnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 99.704,36 zł od dnia 25 maja 2021 r. do dnia zapłaty,

- z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 3.437,26 zł (stanowiącej sumę odsetek 2.340,46 zł + 1.096.80 zł) od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powództwo w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu.

O powyższym Sąd orzekł jak w pkt I i II sentencji wyroku.

W punkcie III wyroku orzeczono o kosztach procesu, na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. W niniejszej sprawie powód wygrał sprawę w 81,37 %, a poniósł koszty procesu: opłatę sądową od pozwu w kwocie 6.338 zł,

wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 5.400 zł, opłatę sądową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł (łącznie 11.755 zł).
Koszty należne powodowi według udziału w jakim powód wygrał sprawę wyniosły 9.565,04 zł (81,37 % x 11.755 zł).

sędzia Ewa Oknińska